

**REMĂ DE JUSTIȚIE
REPUBLICII MOLDOVA**

**THE SUPREME COURT OF JUSTICE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+ 373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P.Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Nr. 3ra-1553/16 din 07.12.16

**Domnului Alexandru Tănase
Președintele Curții Constituționale a RM**

Prin prezenta, în baza încheierii din 30.11.2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, vă expediază cererea lui Șiman Ion cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitatea art.444 Cod de Procedură Civilă și interpretarea sintagmei "în toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sunt publice" din art.117 din Constituția RM și art.art.20,53 alin.(1), 54 și 120 din Constituția RM.

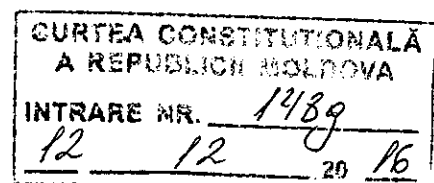
Anexă: copia sesizării, copia încheierii din 30.11.2016 și cauza civilă nr.3-2371/14 în 2 (două) volume.

Cu respect,

**Președintele Interimar al Colegiului civil,
comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție**

T.Chișca-Doneva

Ex: T.Bradu

03C-1377/16

Curtea Supremă de Justiție		
Secția I de Justiție - 5-2		
4304		
06	09	16

121

Către Curtea Constituțională a Republicii Moldova,

Curtea Supremă de Justiție a R.M.

de la Șiman Ion, Chișinău, str. Eugen Coca, nr. 21, tel. 069388874.

Sesizare

(dos. Șiman Ion și Șiman Tatiana împotriva Primăriei mun. Chișinău)
(în condițiile art.12 prim, alin.(1) și (3) din Codul de procedură civilă și Hotărârii Curții Constituționale din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g)).

Eu, Reclamantul Șiman Ion, pe data de 06.08.2014 am contestat în judecată un act juridic, emis de către Primăria mun. Chișinău, prin care se intenționează deposedarea mea și a familiei mele de sume financiare considerabile, contrar prevederilor ar.8 și a art. 1 al Protocolului Adițional nr.1 CEDO.

Prin hotărârea judecătorei sect. Centru, Chișinău cererea mea de chemare în judecată a fost admisă și declarant nul Avizul de plată și preținsele datorii inexistente.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău hotărârea instanței de fond a fost declarată nulă și emisă o nouă decizie, prin care cererea mea de chemare în judecată a fost respinsă ca nemotivată.

Asupra deciziei curții de Apel Chișinău eu am declarant recurs pe data de 02.09.2016.

Din practica mea de jurist, observ, că Curtea Supremă de Justiție și Curțile de Apel examinează recursurile cu încălcări flagrante a normelor constituționale, a prevederilor art. 4, 20, 26, 46, 53, 54 și 117 din Constituția R.M.

Instanțele înzestrate cu examinarea recursurilor, vînd la dispoziție art.426 alin.(3) și art. 444 Cod procedură civilă fac abuz de drept, examinează recursurile fără de citarea părților și altor participant în proces și fără de admiterea lor în proces, contrar prevederilor art. 117 din Constituția R.M, fapt prin care se violează și dreptul la apărare, drept garantat de prevederile art. 26 din Constituția R.M.

192
Încălcările grave menționate se produc și în cazurile examinării cererilor de revizuire și a celor de recuzare a judecătorilor.

Conform prevederilor art. 452 C.P.C.

(1) Instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată.

(2) Dezbaterile sînt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

(3) Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

Instanțele naționale care sunt investite cu examinarea recursurilor și revizuirilor făcînd timiteră la prevederile art. 444 C.P.C. care stabilesc că

“Recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs”, examinează recursurile și revizuirile în secret și contrar prevederilor art. 26 și 117 din Constituția Republicii Moldova, astfel încălcînduse dreptul garantat de Constituția Republicii Moldova, dreptul la apărare și dreptul la transparență decizională.

În opinia mea, excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative, și aceasta se poate realiza numai în cazul în care norma prezumată a fi neconstituțională urmează să fie aplicată la litigiul judiciar în care este implicată persoana respectivă.

În condițiile în care în speța de față instanța de fond și de apel fac trimitere expresă la dispozițiile art 59 alin. (5) al legii privind societățile pe acțiuni pentru a respinge argumentele apelantului, recurentul este îndreptățit astăzi să ceară verificarea constituționalității acestor prevederi.

Potrivit art.1 alin.(3) al Constituției R.M,

“Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate”

Articolul 4 alin. (1) din Constituția R.M. dispune,

“Dispozițiile Constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a

123
Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte”.

Articolul 7 al Constituției R.M. stabilește,

“Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un act juridic care contravene prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Articolul 20 din Constituția R.M.

(1) “Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime”.

(2) “Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție”.

Articolul 26 din Constituția R.M.

(1) “Dreptul la apărare este garantat”.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistați de un avocat ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită arătarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 53 din Constituția Republicii Moldova,

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de către o autoritate publică, printr-un act administrativ s-au... este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Articolul 117 din Constituția R.M.,

“În toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sunt publice...”.

Articolul 120 din Constituția Republicii Moldova,

“Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului...”.

Articolul 23 alin.(1) Cod procedură civilă

“În toate instanțele, ședințele de judecată sunt publice...”.

Articolul 123 Cod procedură civilă,

(2) Faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

Articolul 444 Cod procedură civilă,

“Recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces...”

Articolul 10 al Legii nr. 514, privind organizarea judecătorească,

(1) “Ședințele de judecată sunt publice...”.

(2) Hotărîrile instanțelor judecătorești se pronunță public.

(3) Judecarea cauzelor se efectuează pe principiul contradictorialității.

Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și ... art. 6, dreptul la un proces echitabil

(1) Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale...Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public...

Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 10.

“Orice persoană are dreptul în deplina egalitate de a fi audiată în mod echitabil și public de către un tribunal independent și imparțial care va hotărî asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații îndreptată împotriva sa”.

Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16.12.1966, ratificat prin Hotărîrea Parlamentului R.M. nr. 217-12 din 28.07.90, art. 14.

1. “Toți oamenii sunt egali în fața tribunalelor și curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege, care să decidă asupra contestărilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil”.

PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI, la examinarea conflictelor civile și pronunțarea deciziilor emise în mod secret și netransparent, în lipsa

125
părților procesuale.

Principiul publicității constituie un element esențial al dreptului la un proces echitabil, fiind consfințit de normele constituționale.

Articolul 117 din Constituție stabilește că **“în toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sunt publice”**. Aceste prevederi rezultă și din normele tratatelor internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care Republica Moldova este parte. În particular, art. 10 din declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 6 CEDO garantează fiecărei persoane dreptul la **examinarea cauzei sale în mod public**.

Articolul 26 din Constituția Republicii Moldova stipulează că **dreptul la apărare este garantat**. Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale. Potrivit art. 20 din Constituție, orice persoană are dreptul la **satisfacție efectivă** din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. **Nici o lege nu poate îngrădi dreptul la justiție**.

Articolul 120 din Constituția Republicii Moldova,

“Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului...”.

Articolul 452 Cod procedură civilă,

(1) Instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată.

(2) Dezbaterile sînt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

(3) Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

Articolul 53 Cod procedură civilă,

(1) Propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța audiază persoana a cărei recuzare se solicită, dacă aceasta dorește să dea

10
explicații, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură.

Dispozițiile constituționale au fost desfășurate în lege, Codul de procedură civilă, art. 23 "în toate instanțele, ședințele de judecată sunt publice".

Modificările operate la Codul de procedură civilă prin Legea nr.155 din 05.07.2012 stabilesc în art.444 "recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces". Articolul 426 alin.(3) Cod procedură civilă stabilește "Recursul împotriva încheerii se examinează..., fără examinarea admisibilității și fără participarea părților".

Aceste modificări permit instanțelor examinarea admisibilității recursului, a însuși recursului fără de înștiințarea părților și fără prezența părților în cadrul ședinței de judecată, ceea ce **restring drepturile garantate de Constituție.**

În instanțele de recurs recurenții sunt restrânși și în imposibilitatea cunoașterii poziției părții adverse, deoarece referințele asupra recursului nu se aduc la cunoștința recurentului, iar recurentul este în imposibilitate de a se expune asupra referinței intimatului.

Este de menționat și faptul, că deși Codul de Procedură Civilă expres stabilește că Revizuirea hotărârilor de judecată și Recuzarea judecătorilor se efectuează cu anunțarea, citarea și prezența părților în proces, oricum în prezența art. 426 alin.(3) și 444 C.P.C, revizuirea s-au recuzarea judecătorilor care examinează recursurile se examinează în secret, fără de citarea părților în proces și în lipsa lor, limitîndulise dreptul la apărare și la un proces echitabil, astfel încălcînduse flagrant și prevederile art. 54 din Constituția R.M.

Deci, la examinarea recursului, revizuirii și recuzării prevederile art. 26 și art. 117 din Constituția R.M. nu se aplică și se ignoră cu desăvîrșire de către instanțele de recurs.

Aceste motivații nu sunt critice, deoarece Constituția, Legea Supremă a Statului expres stabilește "toate instanțele" și principiul dat nu poate fi aplicat selectiv s-au după bunul plac al instanței de judecată s-au al judecătorului.

Este de menționat că, în cazul în care recursul este examinat în lipsa părților, aceștia nu-și pot exercita pe deplin dreptul la apărare, prevăzut de art.26 din Constituție.

În Hotărîrea nr.2 din 19.02.2004 privind controlul constitu-

102

ționalității unor dispoziții ale art. 416 și art. 444 Cod procedură civilă, “dreptul la reprezentare în procesul civil face parte și este subsidiar dreptului la apărare... Prin urmare dreptul la apărare nu poate fi substituit prin dreptul la reprezentare și cu atât mai puțin nu poate fi transformat într-o obligație pentru executarea dreptului la apărare. Aceasta concluzie derivă din art. 26 alin.(3) din Constituție”.

În hotărîrea sus indicată, Curtea a declarat neconstituțională prevederile care permiteau participarea în recurs numai a reprezentanților, deoarece interzicerea participării părții la examinarea recursului încalcă drepturile la apărare.

Astfel, odată ce participarea numai prin reprezentant în recurs este neconstituțională, examinarea recursului și revizuirii fără înștiințarea părților și în lipsa lor reprezintă o limitare și mai mare a dreptului la apărare și încalcă garanțiile oferite de dispozițiile constituționale.

Menționez și faptul, că instanțele de judecată la judecarea cererilor de revizuire confundă noțiunile de “instanță” și de “complet de judecată” s-au “judecător”.

Da, adevărat, art. 448 C.P.C. stabilește că “Cererile de revizuire le examinează aceeași instanță de judecată”, dar nu același judecător s-au complet de judecată. Judecătorul s-au completul de judecată nu pot substitui instanța, care este o persoană juridică și care emit acte în numele Statului R. M.

În sensul art. 49 C.P.C. judecătorii care odată au participat la examinarea pricinii nu mai sunt în drept să participe repetat.

Articolul menționat admite participarea judecătorului la examinarea pricinii doar în cazuri concrete, cînd nu s-a dat încă cererii, ori cînd cererea a fost scoasă de pe rol, adică se admite soluționarea pricinii doar de către judecătorul care nu sa expus asupra fondului pricinii.

Participarea judecătorului în mod repetat la judecarea aceiași pricini contravene prevederilor art. 50 alin.(1) lit. b¹), lit. d) și e) C.P.C, art. 20 alin.(1) din Constituția R.M. și art. 6 CEDO.

Potrivit art.134 din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

123

O lege sau un alt act normativ, legitim adoptat de organele de resort, poate fi supus controlului constituționalității conform art. 135 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Potrivit prevederilor Hotărârii Curții Constituționale din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție "În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, ...ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională".

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare din părți sau...

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct curții constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție...

În baza celor expuse, pentru respectarea drepturilor fundamentale ale recurentului, în temeiul art. 12 prim alin.(1) și (3) din Codul de Procedură civilă, art. 135 alin. (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art. 24 alin. (1), art. 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. g), art. 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale, art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 2 și 16 din Legea nr. 789-XIII din 26.03.1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție și în conformitate cu prevederile Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016 privind interpretarea art. 135 alin.(1) lit a) și g), **solicit:**

1. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor dispozițiilor art.426 alin.(3) și art. 444 Cod procedură civilă.

2. Interpretarea sintagmei "în toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sunt publice", ce înseamnă această sintagmă ? (art. 117 din Constituția R.M.).

3. Interpretarea articolului 20 din Constituția Republicii Moldova

a) "Accesul liber la justiție" în contestul dreptului născut și actual și privind viciile de formă. Ce înseamnă acces liber la justiție ? Pot fi invocate în instanță inclusiv viciile de formă de către reclamant ?

123

b) Dacă aceiași judecători care au examinat recursul, care și-au expus opinia, examinează cererile de revizuire și în mod repetat, nu contravine principiului Constituțional "satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente". (art. 20 alin.(1) din Constituția R.M.) și nu contravene prevederilor art.6 al CEDO- Proces echitabil ?

4. Interpretarea art. 53 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova,
"Persoana vătămată într-un drept al său de către o autoritate publică, printr-un act administrativ s-au... este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei".

5. Interpretarea art. 120 din Constituția Republicii Moldova
"Caracterul obligatoriu al sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive", dacă aceste prevederi se referă și asupra încheerilor definitive emise de către instanțele de recurs. Ce înseamnă caracter obligatoriu și dacă instanțele de judecată sunt obligate să țină cont de norma data la judecarea pricinii ?

6. Interpretarea prevederilor art. 54 din Constituția R.M.
"Ce înseamnă restrângerea exercițiului unor drepturi s-au al unor libertăți" ? și dacă "examinarea recursurilor și a cererilor de recuzare și revizuire în lipsa părților necitate și neadmise în proces este o restrângere în drepturi s-au a unor libertăți, a dreptului la apărare și la un proces echitabil, în sensul art. 26 din Constituția R.M. și în sensul art. 6 CEDO.?"

Șiman Ion,
reclamant - recurent.

Șiman Ion

ÎNCHEIERE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru
Ion Druță, Maria Ghervas

examinând cererea lui Șiman Ion cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Tatiane Șiman și Ion Șiman împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Direcția Administrare Fiscală Buiucani a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău și Întreprinderea de Stat „Cadastru” cu privire la contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă

La 06 august 2014, Șiman Ion și Șiman Tatiana au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenienți accesorii Direcția Administrare Fiscală Buiucani a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău și Întreprinderea de Stat „Cadastru”, solicitând constatarea faptului inexistenței cărorva datorii față de bugetul municipal și bugetul de stat, precum și a faptului că pe parcursul anilor pentru care se consideră prezența datoriilor, reclamanții au achitat pe deplin impozitele pe bunurile imobile din str. E. Coca 21; anularea datoriilor și majorărilor de întârziere în sumă totală de 66 780 lei incluse în Avizul de plată pentru anul 2014 emis de către Direcția de colectare a impozitelor și taxelor a Primăriei mun. Chișinău; anularea Avizului de plată a impozitului pe bunurile imobile pentru anul 2014 emis de către Direcția de colectare a impozitelor și taxelor a Primăriei mun. Chișinău și repararea prejudiciului moral a câte 66780 lei pentru fiecare reclamant.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 mai 2015, acțiunea a fost admisă parțial, a fost declarat nul Avizul de plată a impozitului pe bunurile imobile pentru anul 2014 emis de către Direcția de colectare a impozitelor a Primăriei mun. Chișinău emis în privința imobilului amplasat pe str. E. Coca nr. 21, mun. Chișinău și declarate nule datoriile incluse în acest aviz în sumă de 66780 lei. Pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 august 2016, a fost respins apelul declarat de către Șiman Ion și Șiman Tatiana și admis apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău, casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 mai 2015 și pronunțată o hotărâre nouă de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

CPC și de a admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 444 CPC și interpretare a sintagmei „în toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sunt publice” din art. 117 din Constituția RM și art. art. 20, 53 alin. (1), 54 și 120 din Constituție, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) CPC, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Colegiul atestă că la 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 ”Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Conform § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificând respectarea condițiilor prevăzute la § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, ajunge la concluzia că acestea nu sunt întrunite în totalitate pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 426 alin. (3) CPC.

Or, anterior la 06 septembrie 2016 Curtea Constituțională a emis decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 96g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a art. 161 și 162 din Codul de executare și a art. 426 alin. (3) și 444 din CPC, prin care a fost declarată inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate ridicată de către Șiman Ion în dosarul nr. 2r-1248/16.

La caz, se reține că în privința prevederilor art. 444 CPC, Curtea Constituțională a declarat inadmisibilă sesizarea din motivul că acestea nu sunt aplicabile cauzei, însă în privința prevederilor art. 426 alin. (3) CPC, care erau aplicabile pricinii nr. 2r-1248/16, a constatat că absența unei „audieri publice” în fața unei a doua sau a treia instanțe poate fi justificată de caracteristicile speciale ale procedurii în cauză.

Prin urmare, având în vedere că nu sunt întrunite totalmente condițiile menționate la § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 ”Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)”, rezultă netemeinicia cererii depuse de către Șiman Ion privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 426 alin. (3) CPC și sesizarea Curții Constituționale, și, cu titlu de consecință, urmează a fi respinsă.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, examinând condițiile indicate în § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 444 CPC, ajunge la concluzia că acestea sunt întrunite, din care considerente cererea lui Șiman Ion urmează a fi admisă.

Urmează a fi admisă și cererea lui Șiman Ion privind interpretarea art. art. 20, 53 alin. (1), 54, 117 și 120 din Constituție, or, potrivit art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția RM, Curtea Constituțională interpretează Constituția.

În conformitate cu art. 260 alin. (1) lit. e) CPC, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de constituționalitate.

Astfel, ca rezultat al admiterii cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a suspenda procesul.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), art. 260 alin. (1) lit. e), art. art. 269-270 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de către Șiman Ion cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Se admite cererea lui Șiman Ion cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 444 Cod de procedură civilă și interpretarea sintagmei „în toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sunt publice” din art. 117 din Constituția RM și art. art. 20, 53 alin. (1), 54 și 120 din Constituția RM.

Se remite Curții Constituționale cererea lui Șiman Ion în vederea examinării constituționalității prevederilor art. 444 Cod de procedură civilă și interpretării sintagmei „în toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sunt publice” din art. 117 din Constituția RM și art. art. 20, 53 alin. (1), 54 și 120 din Constituția RM.

Se suspendă procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Tatiane Şiman și Ion Şiman împotriva Primăriei municipiului Chişinău, intervenienți accesorii Direcția Administrare Fiscală Buiucani a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chişinău și Întreprinderea de Stat „Cadastru” cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul	/semnătura/	Iulia Sîrcu
Judecătorii	/semnătura/	Tamara Chișca-Doneva
	/semnătura/	Iurie Bejenaru
	/semnătura/	Ion Druță
	/semnătura/	Maria Ghervas

Copia corespunde originalului, judecător

  Iulia Sîrcu/